

Kvartali LD124 eelhindang

Pärnu maakonnas Saarde vallas Saunametsa külas Riigimetsa Majandamise Keskuse (edaspidi RMK) (registriosa nr 15937350, katastritunnus 75601:005:0394) kvartali LD124 eraldisel 6 harvendusraie (edaspidi HR) keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes RMK volitatud esindaja (registrinumber 70004459) volitatud esindaja Herkki Kauts'i (isikukood 37101152713) poolt 06.07.2025 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Jätta algatamata Pärnu maakonnas Saarde vallas Saunametsa külas katastriüksuse 75601:005:0394 RMK kvartali LD124 eraldisel 6 HR (1,17 ha) keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Kavandatud raiete tegemisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1. Looduskaitseaduse (edaspidi LKS) § 55 lg 6 kohaselt kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud.

1.2.2. Vältimaks lindude pesitsusaegset häirimist, pesade ja munade hävimist, võib teha raietöid kaitsealuste lindude elupaikades väljaspool lindude pesitsusperioodi ajavahemikul 01. august kuni 31. jaanuar.

1.2.3. Puidu kokku- ja väljavedu teostada pinnast kahjustamata.

1.3. Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele üldistele nõuetele ei ole vajalikud.

1.4. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab KMH algatamata jätmise otsusest 14 päeva jooksul Ametlikes Teadaannetes.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. RMK volitatud esindaja Herkki Kauts (isikukood 37101152713) esitas 06.07.2025 Keskkonnaametile metsateatise nr 50001142491, millega kavandatakse RMK kvartalil LD124 eraldisel 6 (1,17 ha) HR-t hinnangulise raiemahuga 68 tm.

Eesti looduse infosüsteem (edaspidi EELIS), Keskkonnaagentuur andmetel kattub kavandatud tööde ala Natura 2000 võrgustikku kuuluva Kikepera linnualaga (EELIS kood: RAH0000118), Kikepera looduskaitseala Kikepera piiranguvööndiga (EELIS kood: KLO1101690), II kaitsekategooria liikide – metsis (*Tetrao urogallus*) (EELIS kood: KLO9133469) ja laanerähn (*Picoides tridactylus*) (EELIS kood: KLO9114259) – elupaikadega ning III kaitsekategooria liigi - musträhn (*Dryocopus martius*) (EELIS kood: KLO9106769) – elupaigaga. Kõik kaitsealused liigid on Kikepera looduskaitseala kaitse eesmärkideks. Metsis on ka Natura 2000 võrgustikku kuuluva Kikepera linnuala kaitse eesmärgiks.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJSi § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJSi § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast (otsus on tehtud 15 tööpäeva jooksul arvates KeHJSi § 61 lõikes 1 nimetatud teabe saamisest).

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJSi § 6¹ lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Metsateatisega nr 50001142491 kavandatakse HR-t RMK kvartalil LD124 eraldisel 6 (1,17 ha) hinnangulise raiemahuga 68 tm. HR on hooldusraie, mida tehakse 8-sentimeetrilise ja suurema keskmise rinnasdiameetriga puistus (MS § 28 lõige 4 punkt 2). HR teostatakse metsa väärtuse tõstmiseks, metsa tiheduse ja koosseisu reguleerimiseks ning lähitulevikus väljalangevate puude puidu kasutamise võimaldamiseks (MS § 28 lõige 7 punkt 2). HR tegemisel ei tohi puistu esimese rinde rinnaspindala viia väiksemaks käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel kehtestatud alammäärast (MS § 31 lõige 2). Metsateatis nr 50001142491 on esitatud keskealise metsa arenguklassi kuuluva kuuse enamusega puistu kohta, kus enamuspuuliigi keskmiseks rinnasdiameetriks on 15 cm (13.02.2020 seisuga).

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

RMK kvartal LD124 asub Pärnu maakonnas, Saarde vallas, Saunametsa külas. Kavandatud raie jääb alale, kus kehtib Saarde valla üldplaneering, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja¹ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raie töödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena. Ala korrastatuse saavutamise huvides on vajalik raidmed alalt maksimaalselt kokku vedada ning energiapuiduna kasutusele võtta.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raie töödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raie töid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raie töödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Pärnu maakonna Saarde valla Saunametsa küla kvartali LD124 sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustus piirkonnas. Kavandatud raie mõjualas (30m) on registreeritud harvendusraie. Raiega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raie alal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Eraldisel 6 on puistuks keskealise metsa arenguklassi kuuluv Ia boniteedi angervaksa (AN) kuusik.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raie otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus kavandatud raie läbi viiakse. HR langiga piirneval alal võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikul.

EELIS (Eesti looduse infosüsteem), Keskkonnaagentuuri andmeil paikneb kavandatud raieala Natura 2000 võrgustikku kuuluva Kikepera linnualal (RAH0000118), Kikepera looduskaitseala Kikepera piiranguvööndis (EELIS kood: KLO1101690), II kaitsekategooria liikide – metsis (*Tetrao urogallus*) (EELIS kood: KLO9133469) ja laanerähn (*Picoides tridactylus*) (EELIS kood: KLO9114259) – elupaikades ning III kaitsekategooria liigi - musträhn (*Dryocopus martius*) (EELIS kood: KLO9106769) – elupaigas. Kõik kaitsealused liigid on Kikepera looduskaitseala kaitse eesmärkideks. Metsis on ka Natura 2000 võrgustikku kuuluva Kikepera linnuala kaitse eesmärgiks.

Kultuuriväärtusi, sh. pärandkultuuriobjekte, kavandatud raiealadel ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava raie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Kavandatav raie keskkonda ei kahjusta, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või kuivalt pinnaselt pinnast kahjustamata.

Vesi- kavandatud raiete mõjualas ei paikne veekogusid, seega langi ulatuses mõju veerežiimile ei ole oluline.

Välisõhk ja kliima- kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus- raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, seega ei mõjuta Natura kaitse-eesmärkide saavutamist ega muid raialal või selle mõjualas asuvaid looduskaitseobjekte.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- raialal ei ole neid elemente ja kavandatud raie neid ei mõjuta. Raie tööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Raie teostamise järgselt mõjud pöörduvad. Natura kaitse-eesmärgid ja muid alal esinevaid kaitsealuseid loodusobjekte raie töö ei mõjuta. Kehtivate nõuete järgimisel ei kaasne kavandatava tegevusega piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Eelpool nimetatud raie asub Kikepera linnualal (RAH0000118). Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduses nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Kikepera linnuala ja Kikepera looduskaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi² järgi tuleb elupaikade halvenemisenähtude käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande³ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

HR teostamisega parandatakse latimetsa arenguklassi kuuluva puistu kasvutingimusi, raiutud puitu on võimalik kasutada. Kokkuveoteede asukohta ei ole määratud, materjali kokkuvedu toimub mööda raiala.

²Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätet (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

³ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

Kavandatud raie ala asub Kikepera linnuala ja Kikepera looduskaitseala kaitse-eesmärgiks oleva liigi – metsis (*Tetrao urogallus*) – elupaigas ning Kikepera looduskaitseala kaitse-eesmärgiks olevate liikide – laanerähn (*Picoides tridactylus*) ja muusträhn (*Dryocopus martius*) - elupaikades. Elupaigad on piiritletud liikide elupaikadeks sobivad metsaalad. Kuna raietöid viiakse läbi pesitsusperioodivälisel ajal 01.08 kuni 31.01 ja ainult külmunud või kuiva pinnasega, võib järeldada, et raietöödega seotud häiringud (nt tavapärane metsamasinate müra, valgustus öisel ajal tehtavate raietööde puhul, inimeste liikumine) ei kahjusta lindude pesitsemist.

Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Kikepera linnuala ja Kikepera looduskaitseala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raie on kavandatud Kikepera looduskaitseala Kikepera piiranguvööndis. Mõju looduskaitseala kaitse-eesmärkidele, mis kattub osaliselt Kikepera linnuala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2.

Eelhinnangus eeldatakse, et metsatööd teostatakse vastavalt heale metsanduse tavale. Raietööde kvaliteetne teostamine aitab kaasa Kikepera looduskaitseala kaitse-eesmärkide saavutamisele.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raietega puutumata jäävas metsaosas on kehtivaid metsateatise. Kavandatavate raietega, koos kehtivate metsateatistega, ei ole olulist koosmõju kaitse-eesmärkidele.

Raie teostatakse pesitsusperioodi välisel ajavahemikul 01.august kuni 31.jaanuar külmunud või kuiva pinnasega, et vältida pinnase kahjustamist.

Kavandatud raie on kooskõlas üldplaneeringuga, looduskaitseadusega, metsaseadusega ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raie puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietööd (sh. puidu kokkuvedu) teha külmunud või kuiva pinnasega.

Looduskaitseaduse § 55-st tulenevalt on raie tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega, seega tohib raie teostada kaitsealuste liikide elupaikades ajavahemikus 01.august kuni 31.jaanuar.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud raiel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana looduskaitseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Kikepera linnuala, mis kuulub Natura 2000 alade võrgustikku ja Kikepera looduskaitseala kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.

2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.

3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.

4. Tööde tegemisel keskkonnakaitseõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Eelhindamise otsus on Ametlikes Teadaannetes.

Eelhinnangu koostaja:

Uwe Koch
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond